

Επαναληπτικό Γλώσσας #6

Όνομα:..... Ημερομηνία:.....

Επανάληψη στους συντακτικούς όρους της πρότασης!

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ →
ΠΟΙΟΣ;

Το **υποκείμενο**, το ρήμα και το αντικείμενο

Οι κύριοι όροι μιας πρότασης είναι το υποκείμενο, το ρήμα και το αντικείμενο.

Υποκείμενο είναι η λέξη που απαντά στην ερώτηση **ποιος**; και μας δείχνει το *πρόσωπο, ζώο ή πράγμα* που ενεργεί.
Το υποκείμενο βρίσκεται σε πτώση **ονομαστική**.

Πχ. **Ο Γιάννης** παίζει.
Ποιος παίζει; **Ο Γιάννης** είναι το υποκείμενο της πρότασης.

ΡΗΜΑ →
ΤΙ ΚΑΝΕΙ;

Το υποκείμενο, το **ρήμα** και το αντικείμενο

Οι κύριοι όροι μιας πρότασης είναι το υποκείμενο, το ρήμα και το αντικείμενο.

Ρήμα είναι η λέξη που απαντά στην ερώτηση **τι κάνει**; και μας δείχνει την ενέργεια του υποκειμένου.

Πχ. Ο Γιάννης **παίζει**.
Τι κάνει ο Γιάννης; **Παίζει** είναι το ρήμα της πρότασης.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ →
ΤΙ; ΠΟΙΟΝ;

Το υποκείμενο, το ρήμα και το **αντικείμενο**

Οι κύριοι όροι μιας πρότασης είναι το υποκείμενο, το ρήμα και το αντικείμενο.

Αντικείμενο είναι το *πρόσωπο, ζώο ή πράγμα* στο οποίο πηγαίνει η ενέργεια του ρήματος.
Το αντικείμενο βρίσκεται σε πτώση **αιτιατική**.

Πχ. Ο Γιάννης κλωτσάει **την μπάλα**.
Τι κλωτσάει ο Γιάννης; **Την μπάλα**. Αυτό είναι το αντικείμενο της πρότασης.

1. Στις παρακάτω προτάσεις να βρεις το υποκείμενο(Υ), ρήμα(P), αντικείμενο(A).

Ο Σωκράτης μαθαίνει κιθάρα.

Στο τέλος της συναυλίας το κοινό χειροκρότησε τους μουσικούς.

Την εκδήλωση διοργάνωσε ο Δήμος Ηρακλείου.

Οι προβολείς φώτισαν το στάδιο.

Ο θεός μου προμηθεύτηκε τις προσκλήσεις από το διαδίκτυο.

2. Αφού παρακολουθήσετε το βίντεο, βρείτε τα ρήματα και γράψτε αν είναι μεταβατικά(M) ή αμετάβαρα(A).

Οι γονείς της πλημμύρισαν από περηφάνια.

Άφησε τις βαλίτσες του στην είσοδο.

Ο δρόμος έκλεισε από τις κατολισθήσεις.

Το βέλος πέτυχε τον στόχο.

Η γιαγιά ξυπνάει κάθε πρωί πολύ νωρίς.

Ο ήλιος έλαμπε το πρωί.

Απρόσωπα ρήματα και απρόσωπες εκφράσεις!

Έχουν μόνο Γ' πρόσωπο ενικού και υποκείμενό τους δεν είναι κάποιο πρόσωπο, ζώο, πράγμα κτλ. (Ονοματική Φράση) αλλά μια ολόκληρη πρόταση:

πρέπει → [να ψήσουμε τις πατάτες σε σιγανή φωτιά] ← Υποκείμενο
πρόκειται → [να πάω διακοπές τον Αύγουστο] ← Υποκείμενο

Απρόσωπα ρήματα: πρέπει, πρόκειται, συμφέρει, συμβαίνει, ενδέχεται, φαίνεται, λέγεται κ.ά.

Απρόσωπες εκφράσεις: είναι άδικο, είναι κακό, είναι καλό κ.ά.

3. Υπογραμμίστε τα απρόσωπα ρήματα ή εκφράσεις και βρείτε το Υποκείμενο(Υ).

Λέγεται ότι θα κατέβει υποψήφιος βουλευτής.

Ακούγεται, πάντως, ότι με τις χιονοπτώσεις θ' αποκλειστούν χωριά.

Πρέπει να πλένουμε συχνά τα χέρια μας.

Είναι καλό να τρώμε φρούτα και λαχανικά.

Πολλές φορές αντί για αντικείμενο έχουμε κατηγορούμενο. Αυτό συμβαίνει όταν το ρήμα της πρότασης είναι συνδεδετικό.

Κατηγορούμενο είναι το όνομα που μας δείχνει τι είναι το υποκείμενο του ρήματος, ποια ιδιότητα έχει, σε ποια κατηγορία ανήκει.

Το κατηγορούμενο μπορεί να είναι *ουσιαστικό, επίθετο, αντωνυμία, ονοματική φράση* ή και *ολόκληρη πρόταση*. Το κατηγορούμενο μπαίνει πάντα στην ίδια πτώση, γένος και αριθμό με το υποκείμενο και απαντά στην ερώτηση "τι".

Πχ. Ο Νίκος είναι **μαθητής**.
Τι είναι ο Νίκος; **μαθητής** (κατηγορούμενο)

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

Πολλές φορές αντί για αντικείμενο έχουμε κατηγορούμενο. Αυτό συμβαίνει όταν το ρήμα της πρότασης είναι συνδεδετικό.

Συνδεδετικά είναι τα ρήματα που συνδέουν το υποκείμενο της πρότασης με το κατηγορούμενο.

Συνδεδετικά ρήματα:
βρίσκομαι, θεωρούμαι, μοιάζω, ονομάζομαι, φαίνομαι, εκλέγομαι, υπηρετώ κ.ά. .

Πχ. Το αποτέλεσμα **φαίνεται** απίστευτο.
Το ρήμα **φαίνομαι** είναι συνδεδετικό

 ΣΥΝΔΕΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ

4. Στις παρακάτω προτάσεις να βρεις το υποκείμενο(Y), ρήμα(P), αντικείμενο(A) και κατηγορούμενο (K), όπου υπάρχει.

Η Αριάδνη φαίνεται κουρασμένη.

Φαίνεται ότι έβρεξε πρόσφατα.

Λύσατε σωστά όλες τις ασκήσεις! Είστε άριστοι μαθητές!

Η συγκεκριμένη διασταύρωση θεωρείται πολύ επικίνδυνη.

Ο μάεστρος εμφανίστηκε στη σκηνή.

Το δοχείο περιέχει μαγειρικό αλάτι.

Ο γιος της κ. Μαρίας είναι τραγουδιστής.

Η άποψη αυτή είναι λανθασμένη.

Η αίθουσα ήταν ασφυκτικά γεμάτη.

Οι φίλοι της κλασικής μουσικής δημιούργησαν ένα καλλιτεχνικό πρόγραμμα.

Πρέπει να κάνουμε περισσότερες πρόβες!